B. N. C.
FIRENZE
1058
19

Digitized by Google

1058.14

Digitized by Google

XXXIV
a S. SIGIS

Digitized by Google

1058.19

ILL.^{MIS} ET REV.^{MIS} DD.

DIGNITATIBVS
ET CANONICIS

ECCLESIÆ METROPOLITANÆ FLOR.

SE, SUAMQUE

THEOLOGIAM

D. D. D.

ALEXANDER A' S. SIGISMUNDO SCHOLARUM PIARUM.

FLORENTIÆ, MDCCII.

Apud Petrum Matini Archiepiſcopalem Typographum.

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

1058.19

ILL.^MI AC REV.^MI DOMINI.

MAgna ſcientiarum calamitas, nonniſi protectas egredi potuiſſe, quæ protegunt univerſos. Maior quorundam hominum dignitas, protegere debuiſſe, quæ patrocinium Divina quadam claritate compenſant. Maxima neceſſitas, ILLUSTR.^MI, ac REV.^MI DOMINI, meam hanc Theologiam Vobis ſiſtere protegendam: Veſtræ ſcilicet Dignitati vel ipſa neceſſitas allaborat. Sacra Sacris ex Natura debentur. Graviſſimum itaque læſæ Divinitatis piaculum offendiſſem, ſi avocaſſem aliò ineluctabili legum imperio, ſuaviſſimoque Naturæ impulſu ad Vos properantem. Divina debuit Scientia, cùm à Divinis non poſſet, à Mortalibus, qui Divinum quid ſaperent, auſpicari: ſatis intelligens Veſtrorum copiam meritorum Maieſtate vel Altiſſima donaturam. Neque enim

nova Vobis iniungit Theologia ; cum iam receperitis in tutelam , quam olim in ſtudioſum meritum arripuiſtis. Vel minima aſſentationis umbra veritate diſſolvitur. Modeſtia Veſtra Religioni ſubiraſcatur, quæ aliorum laudes exponere, adulationi tribuit; Veſtras, neceſſitati. Parendum eſt igitur Religionis ingenio, cui ex publica utilitate placuit, ut implorandi titulo patrocinij, boni Præſules, quæ facerent, recognoſcerent; mali, quæ facere deberent. Qui tamen geſtis Veſtris ætatis huius pæne vota præcellitis, quantò magis & unius præconia? Mea tamen periculis animatur ambitio: triumphum decreviſſe mihi videtur, qui laborem iſtum indixit: nihil niſi magnificè dici poteſt de Vobis, qui demiſsè nihil egiſtis. Veſtris Virtutibus Florentiſſima eruditur Eccleſia, quæ ut meliora fecerit, quàm ubi plurimarum Urbium Univerſitas deſudaſſet; quoties tamen in Vos intuetur, fatetur ultro, ſe minora feciſſe, quàm Ipſi exemplo fieri poſſe docueritis. Religionem urbanitate, modeſtiā Principatum, ſublimitatem popularitate, humanitate maieſtatem conditam adeo præfertis; ut intuentium oculos depaſcentes, magno licèt iam nomine totum latè Orbem impleveritis; tamen, contra quàm cæteris accidit, Maiores ſemper ſpectamini, quàm prædicari poſſitis. Ipſa Vobis Virtus ſe profitetur adſtrictam, quæ ruſtico dudum rudis inceſſu negligebatur, Veſtri tandem generis nobilitate comis appetitur. Immenſas quaſdam habet vires ad perſuadendum nobilitas generis: & quos deterret Virtutis arduitas, aggredientis invitat authoritas. Virtutibus omnibus cumulati facitis, ne vel ſuos Latio Proceres invideamus; cum lucroſo ſanè conſilio Veſtro Proceres Collegio Latium inviderit, & ſpecioſa Dignitatum fraude pellexerit. Romanos hinc Areopagitas aſſumptos, Archipræſules Purpuratos, Coronatos Pontifices terra eſt admirata, adoravit & Cœlum. In horum veſtigia, ſedemque pares Domini immigratis; adhuc tamen ſine illorum diminutione æmulatores. Qui nunc adoptabuntur ex Vobis, facilitate Virtutis omnium, ſingulorum cooptationis addent difficultatem: quia ſingulorum

merita

merita trepidationem ingerent Electuro. Præſulum nunc eſt Collegium, quod fuerat Tyrocinium. Ingenium, non Dignitatem animus admiratur. Cùm ſumma ſibi ſit Dignitas meritum; ex merito iam conſecuti eſtis ſupremas. Magnum eſt aſſequi Dignitates: maximum, merita. Facilè enim eſt, quæ ſunt in hominum manu conſequi: ut adipiſci arduum, ſic etiam ſperare heroicum, quod poſſit nonniſi à Deo impertiri. Vobis metipſis maiores mutuo Virtutis omnium commercio, ſingulorum merita largo fœnore adaugetis. Quamvis tamen digna faciatis, quæ ab omnibus debeant prædicari; efficitis tamen, ne quis ea prædicare poſſit; quia non minori Virtute, omnium ſuperatis encomia, ac ingenium. Meæ itaque gratulor Theologiæ, quæ tantos invenerit Patronos, tantum impetraverit beneficium. Suæ profectò neceſſitati, & exilitati meæ conduxit, unà debiti profeſsione, & decus, & patrocinium ſortiri. Sed cùm oneroſum neſcio quid verecundiæ meæ conſenſus veſter indixerit, ut tanto paria proponerem Patrocinio: enitendum mihi putavi, ut Veſtræ pariter Dignitati conſuleret cauſæ præſtantia, quæ novum hoc Urbis vindicat privilegium, Supremæ nimirum Maieſtati ſcientiarum addere Maieſtatem. Tantæ igitur Bonitatis ingenio, hoc debitæ venerationis pignus, ILLUSTRISSIMI, ac REVERENDISSIMI DOMINI, approbetis: quo fiet, ut idem, & officij, & obſequij æternum ſit monumentum immortalitas argumenti. Ipſe verò locum eundem, & operis, & reverentiæ, quem beneficij, Dignitatiſque Veſtræ, tenebo.

Addictiſſ. Obſequentiſſ. & Humill. Servus.
Alexander à S. Sigiſmundo.

CONCLVSIONES THEOLOGICÆ.

DE VERA RELIGIONE.

I. VEra aliqua eſt Religio, in qua Deo vero verus cultus & honor exhibeatur. Hæc licèt non indigeat rationibus intrinſecis comprobari; admittit tamen extrinſeca argumenta, quibus evidenter credibilis fiat, eamque amplecti omnes teneantur.

II. Sola Chriſtiana vera Religio eſt, eaque manifeſtis ſignis evidenter credibilis. Notæ verò credibilitatis quinque aſſignantur: vetus prædictio, Evangelij per omnes terras propagatio, Dogmatum Sanctimonia & æquitas, Miraculorum magnitudo & varietas, Invictiſſimorum Martyrum triumphi.

III. Inter Religiones, quæ Chriſtianæ eſſe & dici volunt, ſola vera eſt Catholica Romana, quæ Romanum Pontificem Chriſti Vicarium in terris, Petrique Succeſſorem veneratur: eaque ſola inſignitur quadruplici illo charactere, qui ad veram Eccleſiam dignoſcendam exigitur, & in Nicæno Symbolo traditur. Una, Sancta, Catholica, & Apoſtolica eſt. Quibus Eccleſiæ Romanæ dotibus additur antiquitas, firmitas, & viſibilitas.

IV. Non ſolum quæcunque Infidelium ſectæ ſunt omnino incredibiles & rationi contrariæ; verùm etiam omnes aliæ hæreticorum. Quas inter præter Religionum neutralitatem, quæ ad ſcelera omnia ipſumque Atheiſmum aditum facit, damnatur Lutherana, & Calviniana, quæ tantam præſeferunt incredibilitatem, ut inexcuſabiles prorſus ſint earum Sectatores.

DE SACRA DOCTRINA.

V. VEra Religio indiget Sacra aliqua Doctrina, per quam & Fideles confirmet, & hæreticorum ſophiſmata diſſolvat. Eccleſiæ itaque Dei neceſſaria ſimpliciter eſt Theologia, quæ vera Scientia eſt, licèt in hoc ſtatu careat evidentia: quia ſcientiæ Beatæ ſubalternata, ab ea in evidentia ſuorum principiorum dependet. Una ſimpliciter eſt tum ex unitate Obiecti formalis, Dei ſcilicet ſub ratione Deitatis, tum ex ratione formali ſub Qua, Divina nempè revelatione virtuali.

VI. Eſt eminenter practica & ſpeculativa; & quamvis non entitativè, obiectivè tamen, & originativè ſupernaturalis eſt, quum habeat & Obiectum & principia ſupernaturalia. Hinc eſt, quod tàm certitudine obiectiva quàm formali, omnes naturales ſcientias antecellat, & earum principia ad ſuum revocet examen. Unde vera ſapientia eſt.

DE LOCIS THEOLOGICIS.

VII. QUum Theologia ſit habitus diſcurſivus, habet ſua Loca, ex quibus argumenta eruat. Decem enumerant: Sacræ Scripturæ auctoritas, Apoſtolorum Traditiones, Eccleſiæ univerſalis conſenſus, Generalium Conciliorum

rum

rum definitio, deciſio Summorum Pontificum, SS. Patrum & Eccleſiæ Doctorum, Auguſtini præcipuè & Thomæ teſtimonia, Theologorum & Canoniſtarum ſententia, Philoſophiæ & rationis naturalis pondus, Legiſtarum et Philoſophorum concordia, Hiſtoria deniquè humana ex fide dignis Scriptoribus.

VIII. Scriptura Sacra vulgatæ editionis, quæ longo tot ſeculorum uſu in Eccleſia probata eſt, & ultimo per Sixtum V. & Clementem VIII. diligentiſſimè emendata, infallibili pollet auctoritate. Per Scripturam autem Sacram intelligendi libri illi omnes, qui ut Canonici à Tridentina Synodo Seſſ. 4 ſuſcipiuntur

IX. Hi libri omnes, de quorum auctoritate iudicare ad Eccleſiam eiuſque Caput ſpectat, integri cum omnibus ſuis partibus ſunt à Deo inſpirati. Unde nefas eſt eos corrigere, & ab ijs ad Hebraica, Græcaque exemplaria provocare, etſi 70. Interpretum editioni venerationis plurimum deferamus. Et quamvis eorum lectio utiliſſima ſit; iuſtis tamen de cauſſis vulgari lingua legendos promiſcuo vulgo interdicit Eccleſia.

X. Sacræ Traditiones, quæ ab Apoſtolis nunquam interrupta ſerie ad nos pervenerunt, veluti Spiritus Sancti voces, ſcripto non alligatæ, recipiendæ ſunt: ſicut etiam quidquid tenet vel ſentit errori minimè obnoxia & inconcuſſa veritatis arbitra Eccleſia Catholica, ad quam ſoli Fideles pertinent ſive boni ſive mali, & potiſſimum Epiſcopi iudices controverſiarum.

XI. Infallibile pariter eſt Oecumenicum Concilium, duce Spiritu S. approbante & confirmante Romano Pontifice, congregatum, qui Eccleſiæ univerſalis Epiſcopus, & Primas, ita ſolus generalem Synodum cogere poteſt, ut ſupra ipſam ſupremam auctoritatem & poteſtatem habeat. Quare in quæſtionibus iuris errare nullo modo poteſt, quum ex Cathedra definit, licèt quoad quæſtiones facti errori aliquando poſſit eſſe obnoxius.

DE DEO ET EIUS ATTRIBUTIS.

XII. DEum exiſtere, eſt per ſe notum in ſe: nobis verò naturaliter evidenter innoteſcit à poſteriori per effectus, qui impoſſibilem reddunt Dei ignorantiam. Metaphyſicum eius conſtitutivum eſt Divina Intellectio per modum puriſſimæ actualitatis.

XIII. Attributa nec inter ſe, nec cum Eſſentia patiuntur diſtinctionem formalem ex natura rei, ſed tantum virtualem. Perfectiones omnes creatæ in Deo includuntur, aliquæ formaliter, aliquæ virtualiter. Infinitus proindè ab intrinſeco eſt in omni genere entis, & immenſus, omnibus præſens intimè per ſuam operationem virtualiter tranſeuntem.

DE VISIONE DEI.

XIV. VIſionis Dei poſſibilitas eſt naturaliter indemonſtrabilis, & ad eam ita neceſſarium eſt Lumen Gloriæ ſupernaturale, ut nec iſtud per aliud ſuppleri poſſit, nec poſſibilis ſit ſubſtantia, quæ naturaliter Deum videat.

XV. Non datur potentia obedientialis immediatè activa. Unde Lumen Gloriæ eſt adæquata, & immediata virtus eliciendi actum viſionis, cuius inæqualitas remotè ex inæqualitate meritorum, proximè ex inæqualitate luminis procedit, & ad eam elevari nequit oculus corporeus.

XVI. Ita Eſſentia Divina per ſe ipſam immediatè unitur intellectui beato ſine ſpecie impreſſa, ut hæc ſit impoſſibilis, ſicut & expreſſa. Repugnat pariter Deum à Creatura comprehendi. Unde in eo videri non poſſunt omnia poſſibilia; quamvis quæ ſunt in eo formaliter, omnia neceſſariò videantur.

XVII. Beati vident in Deo ea omnia, quæ in hoc Mundo fiunt pertinentia ad proprium ſtatum: & licèt in mortali vita nemo fuerit permanenter beatus, fuit tamen aliquis tranſeunter, ut D. Paulus.

DE SCIENTIA DEI.

XVIII. Divinus intellectus per omnimodam ſcientiam omnia comprehendit, ita tamen ut ſola Divina eſſentia ſit eius obiectum primarium tàm motivum, quàm terminativum. Cætera a ſe cognoſcit in ſe ipſo tanquam in cauſſa & medio priùs cognito. Duplex tantum diſtinguitur in eo ſcientia. Una qua attingit poſſibilia, & dicitur ſimplicis intelligentiæ. Altera dicitur viſionis, attingens futura, quæ ſunt illi phyſicè præſentia in æternitate.

XIX. Scientia viſionis eſt cauſa non ſolùm directiva, ſed etiam effectiva rerum, iuxtà ideam, quæ in Divina mente datur; & nihil aliud eſt quam ipſa creatrix eſſentia diverſimodè participabilis. Ante Divinum Decretum nulla res eſt determinatè futura. Unde futura abſoluta cognoſcit Deus in decreto omnimodè abſoluto; conditionata verò in decreto abſoluto ex parte actus; conditionato ex parte obiecti. Quapropter ſcientiam mediam prorſus reijcimus.

DE VOLUNTATE DEI.

XX. Sicuti intellectus Divinus intellectionem habet à ſe virtualiter indiſtinctam; ita volitionem voluntas, cuius obiectum formale & motivum, & terminativum eſt ſola Divina bonitas, quam formaliter neceſſariò amat, & ex eius amore effectivè res præſentes & futuras, non autem poſſibiles.

XXI. Amori, quo Deus homines amat, formaliter coniungitur zelus, quo impios punit, ita exigente iuſtitia vindicativa: cum qua unitur diſtributiva, non tamen commutativa, ſupremo dominio repugnans. Spes quoque, timor, triſtitia, odium, ira & deſiderium in Deo eſſe non poſſunt.

XXII. Voluntas Divina libera eſt per liberam terminationem ad creaturas defectibilem ſub conceptu terminationis, non vero entitatis, & perfectionis. Non potuit tamen voluntas manere ſuſpenſa a libero decreto de futuritione vel non futuritione rerum.

DE OMNIPOTENTIA ET PROVIDENTIA DEI.

XXIII. Facultas creandi ita propria eſt infinitæ Dei potentiæ, ut creatura nec principaliter, nec inſtrumentaliter creare poſſit. Omnipotentiam comitatur Providentia formaliter ad intellectum pertinens, quæ licèt permittere poſſit mala, omnia tamen ad bonum finem ordinat, quem ſemper aſſequitur.

DE PRÆDESTINATIONE ET REPROBATIONE.

XXIV. Prædeſtinatio principaliter in actu intellectus conſiſtens non habet pro motivo prævisionem meritorum, ſed voluntatem Dei gratuitam. Eius effectus inter alia ſunt permiſſio peccati, gratia efficax licèt per peccatum interrupta, & actus ſupernaturales.

XXV. Reprobatio poſitiva prævíſas culpas ſupponit, non ſic negativa. Prima permiſſio peccati & aliorum, necnon perſeverantiæ in illis, & impœnitentiæ finalis ſunt reprobationis effectus.

DE TRINITATE.

XXVI. Sanctiſſimæ Trinitatis Myſterium, etiam revelatione ſuppoſita, demonſtrari nequit. Duplex datur proceſſio ad intra, quarum principium eſt intellectio & volitio, connotantes Paternitatem & Filiationem. Spiritus Sanctus non eſt filius nec genitus, quia per voluntatem procedit.

XXVII. Ex proceſſionibus quatuor relationes ſequuntur, quæ ſecundum eſſe

ad

Google

ad perfectionem non dicunt, nec habent proprias exiſtentias. Diſtinguunt inter ſe Perſonas Divinas, quas ſub conceptu ſubſiſtentiæ relativæ conſtituunt. Præter quas datur ſubſiſtentia abſoluta, Naturæ Divinæ propria.

XXVIII. Quamvis Verbum Divinum non generetur per ſe ex cognitione futurorum; neceſſariò tamen procedit ex cognitione Eſſentiæ, Attributorum, & Poſſibilium. Spiritus Sanctus ita petit procedere ex duabus Perſonis, ut tamen iſtæ ſint unum tantum principium ſpirans; & ſi à Filio non procederet, ab eo non diſtingueretur.

DE ANGELIS.

XXIX. Angeli propter omnimodam materiæ carentiam ab intrinſeco incorruptibiles, & ſolo numero immultiplicabiles, ſunt in loco naturali per operationem virtualiter tranſeuntem; in violento per paſſionem: & exiſtere poſſunt in qualibet minima parte loci, etiam in puncto, ſicut & tranſire de uno extremo ad aliud, intacto medio.

XXX. Se ipſos intelligunt per propriam ſubſtantiam; cetera à ſe per ſpecies infuſas eò univerſaliores, quò perfectior Angelus. Sunt ab intrinſeco inflexibiles in eo quod deliberatè elegerunt, etiam in primo peccato, quod non potuit eſſe in primo inſtanti; Et fuit ſuperbia propriè dicta. Omnes tàm boni, quàm mali ſimul creati ſunt in principio Mundi.

DE PRIMA RERUM CREATIONE, ET ALIIS AD SACRAM HISTORIAM SPECTANTIBUS.

XXXI. Omnia Deus in tempore, non ab æterno, creavit, ſex diebus huic operi iuxta Moſis recenſionem deſtinatis; qui dies naturales fuerunt ſecundum communem Patrum aſſertionem, & magis obvium Scripturæ textum.

XXXII. Sexta die primus omnium hominum Adam formatus, contra Præadamitas, & dein in Paradiſum translatus, qui verus locus in terris fuit, non metaphoricus, ut erravit Origenes: eumque cenſemus à diluvio deletum. Negare æternam Adami ſalutem, hæreſim ſapit. Defendere non poſſumus Lamechum, qui primus polygamiam induxit; quamvis Patriarchæ plures habuerint uxores.

XXXIII. Enoch à Deo in incertum locum tranſlatus adhuc vivit. Dei filij, qui Gen. 6. leguntur cum filiabus hominum commixti, non Angeli, ſed veri homines fuere: ſicut & ab ijs procreati gigantes. Anni Moſaici vel pares noſtris, vel non multum breviores fuere. Diluvium Noeticum univerſale fuit, non ſolius Paleſtinæ, contra Præadamitas.

XXXIV. Melchiſedech, verus homo, contra Melchiſedechianos, rex Salem, & Dei Sacerdos, non fuit Sem filius Noè. Liber Job, contra Lutherum, vera hiſtoria eſt, non fabula: ſicut & Liber Tobiæ contra Paulum Fagium. Jephthe filiam ſuam impiè mactavit.

DE GUBERNATIONE DEI.

XXXV. Suavi Deus regimine omnia moderatur, ſingulisque hominibus Angelorum cuſtodiam deſtinavit. Cum quo ſtat, quod interdum miracula efficiat, quæ neque dæmon, neque alia creatura operari poteſt.

DE BEATITUDINE.

XXXVI. In Deo non ſolum ut uno, ſed etiam ut trino ultima ſupernaturalis Beatitudo ſita eſt; & clarè viſus neceſſariò amatur. Formalis autem beatitudo in actu viſionis, non amoris ſeu fruitionis conſiſtit. Repugnat duos ultimos fines adæquatos ab eadem voluntate ſimul intendi. DE

Digitized by Google

DE ACTIBUS HUMANIS.

XXXVII. O Miſſio voluntaria non eſt, niſi detur præceptum non omittendi, & actus qui fit cauſa vel occaſio omittendi. In individuo non datur actus indifferens; & actiones exteriores nihil intrinſecæ bonitatis aut malitiæ addunt internis actibus. Non licèt ſequi ſententiam minùs probabilem in concurſu probabilioris.

DE LEGIBUS.

XXXVIII. I N iure naturali, eadem manente præcepti materia, Deus diſpenſare nequit: eiuſque invincibilis ignorantia dari non poteſt. Legis poſitivæ & humanæ, ceſſante adæquata cauſſa, ceſſat obligatio: quemadmodum Lex vetus in morte Chriſti ceſſavit, quamvis per aliquod poſtea tempus mortifera non fuerit.

DE VIRTUTIBUS.

XXXIX. V Irtutes, quæ ſine Charitate perfectæ non ſunt, ita inter ſe connectuntur, ut una perfectè ſine alia non comparetur: & in altera vita quoad conformitatem appetitus cum ratione permanebunt. Perfectiones autem acquiſitis ſunt morales infuſæ, quæ vitæ ſpirituali cum Spiritus S. donis neceſſariæ ſunt.

DE FIDE.

XL. F Idei Theologicæ Obiecto annexa quidem obſcuritas eſt, ſed non ex eius ratione formali; itaut ſtante evidentia in Atteſtante Fides non deſtruatur. Ut aliquod dogma de Fide univerſaliter credatur, requiritur Eccleſiæ propoſitio. Quod ſi quis unum articulum inficietur, nulli credere cenſendus eſt, quamvis iis aſſentiri videatur, quæ à quolibet Catholico Fide explicita ſunt tenenda: Incarnationis ſcilicet & Trinitatis myſteria.

XLI. Per peccatum Fides non amittitur, quæ quodcunque naturale principium certitudine longiſſimè excedit, & ad cuius profeſſionem aliquando obligamur. Nec enim alienam ſectam ſimulare unquam licèt.

DE SPE.

XLII. F Idem ſequitur ſpes Theologica adeo Catholicis etiam peccatoribus neceſſaria, ut ſi cui divinitus facta fuiſſet damnationis ob liberum peccatum infligendæ revelatio, adhuc ſub mortali teneretur æternam vitam ſperare.

DE CHARITATE.

XLIII. T Ertius Theologicus habitus Charitas eſt, quæ primariò amore ſaltem appretiativo diligit Divinam Bonitatem, ſecundariò proximum: quæ etiam inimicum amare iubetur, quicquid aliqui in Lege Moſaica odium inimicorum licitum malè aſſerant. Charitas autem ut augeatur, exigit actum æqualem vel intenſiorem.

DE VITIIS ET PECCATIS.

XLIV. C Uiuslibet peccati malitia formaliter conſiſtit in privatione debitæ rectitudinis. Nam ſi nulla daretur æterna Lex, nullum daretur peccatum formaliter. Et cum peccata ex obiectis & circumſtantiis ſpecie diſtinguantur, multiplicantur ex variis præceptorum motivis.

XLV.

Digitized by Google

XLV. Peccatum mortale gratiam Dei non compatitur; benè tamen veniale; quod etiam quantum ad formale in appetitu ſenſitivo inveniri poteſt. Omnium malorum radix eſt originalis culpa, quam in omnes homines (excepta B. Virgine) ab Adamo transfuſam docet Catholica Fides.

DE GRATIA.

XLVI. IN ſtatu naturæ lapſæ minores ſunt hominis vires in bonum, quàm fuiſſent in ſtatu naturæ puræ abſolutè poſſibili. Non ita de ſtatu iuſtitiæ originalis dicendum adeò perfectò, ut nec morti, nec venialibus peccatis obnoxius eſſet.

XLVII. Quanta ſit homini lapſo gratiæ neceſſitas, hinc patet, quod cum ſolo concurſu generali non ſufficiat, nec ad opera ſupernaturalia, nec ad bona opera moralia, nec ad vitandas graves tentationes, nec ad Deum ſuper omnia efficaciter diligendum, nec ad legem naturalem implendam. Ad vitanda tamen omnia peccata venialia exigitur præter gratiam ſpecialem ſpecialiſſimum privilegium, ſoli Deiparæ conceſſum.

XLVIII. Ad iuſtificationem requiritur tanquam cauſa formalis, gratia habitualis, realiter diſtincta ab habitu Charitatis, à ſolo Deo principaliter producibilis, cuius naturam formaliter participat. Undè peccatum quoad intrinſecam maculam remitti nequit abſque mutatione intrinſeca peccatoris.

DE INCARNATIONE.

XIL. DOminica Incarnatio eſt naturaliter indemonſtrabilis: cuius motivum adæquatum fuit humani generis redemptio. Undè ſi Adamus non peccaſſet, Verbum non veniſſet. Pro peccato mortali ſimpliciter in ratione offenſæ infinito ſatisfacere de condigno non potuit purus homo. Chriſtus verò ſatisfecit non ſolum de condigno, ſed etiam de rigore iuſtitiæ.

L. Hanc Incarnationem, qua Verbum omnes Humanitatis partes, & ſanguinem aſſumpſit, & aſſumere potuiſſet quamcunque aliam naturam, Chriſtus non meruit: in quo præter gratiam ſubſtantialem admittenda eſt accidentalis. Et licèt ratione unionis hypoſtaticæ omninò impeccabilis fuerit; liberè tamen Patris præceptis obtemperavit mortuus pro omnium hominum ſalute.

DE SACRAMENTIS.

LI. SAcramenta novæ Legis gratiam ex opere operato phyſicè inſtrumentaliter efficiunt, alia primam, alia ſecundam, præter quam ius quoddam ad ſpecialia auxilia primariò conferunt. Character enim trium Sacramentorum proprius, & intellectui impreſſus, effectus eſt ſecundarius.

LII. Omnia Sacramenta in ſigno ſenſibili eſſentialiter conſiſtentia, forma, & materia conſtant immutabili; & ad validitatem requirunt intentionem Miniſtri faciendi actum ut ſacramentalem. In ſolo ſtatu innocentiæ non extiterunt Sacramenta, utpote nonniſi homini lapſo neceſſaria.

DE BAPTISMO.

LIII. BAptiſmus etiam ab Hæreticis ritè collatus reiterari non poteſt; & benè ſuppletur in caſu neceſſitatis per flamen, & ſanguinem. Licèt Judæorum, & Gentilium parvulis validè conferatur; invitis tamen parentibus, univerſaliter non licèt. Recedente fictione gratiam confert, quam prius in actu contuliſſet.

DE

DE CONFIRMATIONE.

LIV. Iterabilis pariter non eſt Confirmatio, verum novæ Legis Sacramentum: cuius materia proxima inunctio eſt Chriſmatis ad modum Crucis. Eam ſuſcipere quilibet tenetur, ſaltem in caſu profitendæ Fidei. Miniſtrare autem ſolus Epiſcopus poteſt. An ex Romani Pontificis diſpenſatione ſimplex etiam Sacerdos, probabiliter controvertitur.

DE EUCHARISTIA.

LV. Euchariſtia verum eſt Sacramentum ſimul, & Sacrificium: in quo verè, realiter, & ſubſtantialiter permanet Corpus, & Sanguis Chriſti cum Anima, & Divinitate, pane, & vino per tranſubſtantiationem, quæ eſt actio productiva ſecundum quid, in Corpus, & Sanguinem Chriſti converſis. Panis triticeus, & vinum uſuale ſunt neceſſaria huius Sacramenti materia. Panem azymum convenienter adhibet Eccleſia Latina, vinumque modica aqua mixtum.

LVI. Hæc ſola verba: *Hic eſt Calix Sanguinis mei*, ſunt forma eſſentialis conſecrationis Calicis; non verò ſequentia. Et quamvis duæ ſint ſpecies, unicum tamen eſt Sacramentum; nec poteſt una ſpecies per abſolutam Summi Pontificis authoritatem ſine altera conſecrari. Non conſiſtit hoc Sacramentum in ſolo uſu contra Lutheranos; & adorandum eſt adoratione Latriæ.

LVII. Solus Sacerdos Euchariſtiam conficere poteſt; eamque omnes adulti præcepto Eccleſiaſtico, & Divino aliquando ſumere iubentur, non tamen in utraque ſpecie: quia quum utriuſque ſpeciei communio minimè ſit omnibus imperata à Chriſto, nec omnibus neceſſaria, ab uſu Calicis vulgus iuſtè prohibuit Eccleſia.

DE POENITENTIA.

LVIII. Verum Sacramentum eſt Pœnitentia, in qua Sacerdos ſolus eius Miniſter eſt, & ut iudex, non ut precator, à peccatis abſolvit, nec ullum verè pœnitentem excludere poteſt. Hinc per peccatorum remiſſionem merita mortificata in ſua proportione reviviſcunt.

LIX. Ad hoc Sacramentum confeſſio per ſe exigitur, ſed non publica, quæ olim in uſu non fuit, nec ullis Eccleſiæ legibus ſancita. Exigitur etiam dolor de peccatis.

DE EXTREMA UNCTIONE, ORDINE, ET MATRIMONIO.

LX. Tria hæc vera Sacramenta ſunt. Ab Ordine fœminæ omninò excluduntur: & non ſolum Presbyteratus, ſed etiam Diaconatus veram huius Sacramenti rationem habet. Epiſcopatus eſt veluti Sacerdotij complementum. Diaconis olim licuit pœnitentes cum Eccleſia reconciliare. Matrimonium ſuaptè natura indiſſolubile ſolo contrahentium conſenſu perficitur.

LAUS DEO.

Diſputabuntur publicè in Eccleſia S. Mariæ de Riccis Scholarum Piarum. Menſe Die Hora

1058.19

9000

Digitized by Google

Digitized by Google